

Bruselj, 5. julij 2023
(OR. en)

11492/23

**Medinstitucionalna zadeva:
2023/0252 (COD)**

**POLCOM 148
SPG 5
CODEC 1290**

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	4. julij 2023
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 426 final
Zadeva:	Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spremembi Uredbe (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o uporabi sheme splošnih tarifnih preferencialov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 732/2008

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2023) 426 final.

Priloga: COM(2023) 426 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 4.7.2023
COM(2023) 426 final

2023/0252 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o spremembi Uredbe (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne
25. oktobra 2012 o uporabi sheme splošnih tarifnih preferencialov in razveljavitvi
Uredbe Sveta (ES) št. 732/2008**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Evropska unija (EU) državam v razvoju¹ od leta 1971 dodeljuje trgovinske preferencialne prek sheme splošnih tarifnih preferencialov (GSP). Ta shema je del njene skupne trgovinske politike v skladu s splošnimi določbami, ki urejajo zunanje ukrepe EU².

GSP je eden od ključnih instrumentov EU za pomoč državam v razvoju pri vključevanju v svetovno gospodarstvo prek trgovine, zmanjševanju revščine in podpiranju trajnostnega razvoja s spodbujanjem temeljnih človekovih pravic in pravic delavcev, varstva okolja in dobrega upravljanja. GSP sestavljajo trije režimi:

- standardni GSP: za države z nizkim in nižjim srednjim dohodkom, ki zagotavlja znižanje ali popolno odpravo carinskih dajatev za dve tretjini tarifnih postavk EU;
- GSP+: posebni spodbujevalni režim za trajnostni razvoj in dobro upravljanje, ki zagotavlja znižanje do 0 % v glavnem za iste tarifne postavke kot standardni GSP. Odobri se ranljivim državam z nizkim in nižjim srednjim dohodkom, ki izvajajo 27 mednarodnih konvencij, povezanih s človekovimi pravicami, pravicami delavcev, varstvom okolja in dobrim upravljanjem;
- EBA (režim „vse razen orožja“): posebni režim za najmanj razvite države, ki jim zagotavlja dostop do trga EU brez dajatev in kvot za vse izdelke razen orožja in streliva.

Sedanja shema temelji na Uredbi (EU) št. 978/2012³ in se uporablja do 31. decembra 2023. Če pred tem datumom ne bo sprejeta nova uredba, ki bo nadomestila obstoječo uredbo, se bosta standardni režim GSP in režim GSP+ prenehala uporabljati od 1. januarja 2024. Na uvoz iz držav v razvoju na podlagi standardnega GSP in GSP+ se bodo tako zaračunavale dajatve za države z največjimi ugodnostmi. Za uvoz iz najmanj razvitih držav pa bo še vedno veljal režim EBA, za katerega datum izteka veljavnosti ni določen.

Evropska komisija je 22. septembra 2021 sprejela predlog⁴ uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi splošne sheme tarifnih preferencialov. Nova uredba bi razveljavila Uredbo (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta in bi začela veljati 1. januarja 2024. Redni zakonodajni postopek še poteka, vendar še ni zaključen in obstaja nevarnost, da ne bo zaključen pravočasno. Zagotoviti je treba neprekinjeno delovanje sheme po 31. decembru

¹ Izraz „države v razvoju“ se uporablja v skladu s terminologijo STO, glej na primer uvodni stavek Marakeškega sporazuma o ustanovitvi STO („ob nadaljnjem spoznanju, da obstaja potreba po pozitivnih prizadevanjih z namenom, da se državam v razvoju, še posebej najmanj razvitim med njimi, zagotovi delež v rasti mednarodne trgovine, sorazmeren potrebam njihovega gospodarskega razvoja,“) in razvojno klavzulo GATT (sklep o različni in ugodnejši obravnavi, vzajemnosti in polnejšem sodelovanju držav v razvoju).

² Pogodba o Evropski uniji – NASLOV V: SPLOŠNE DOLOČBE O ZUNANJEM DELOVANJU UNIJE IN POSEBNE DOLOČBE O SKUPNI ZUNANJI IN VARNOSTNI POLITIKI, poglavje 1: Splošne določbe o zunanjem delovanju Unije – Člen 21, http://data.europa.eu/eli/treaty/teu_2008/art_21/oj.

³ Uredba (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o uporabi sheme splošnih tarifnih preferencialov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 732/2008 (UL L 303, 31.10.2012, str. 1).

⁴ COM(2021) 579 final: Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o uporabi splošne sheme tarifnih preferencialov in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta.

2023. Posledice morebitne prekinitve GSP bi bile, da bi se za ves uvoz v okviru GSP uporabljala standardna obravnava za države z največjimi ugodnostmi, razen uvoza iz najmanj razvitih držav, za katerega bi veljal režim „vse razen orožja“, kar bi povzročilo znatne gospodarske pretrese za podjetja v EU in državah upravičenkah.

Namen tega predloga je zagotoviti neprekinjenost in dovolj časa za zakonodajni postopek, ki je potreben za podaljšanje uporabe obstoječih pravil in preprečitev zgoraj opisanih negativnih posledic. Komisija meni, da bi se morala nova uredba o GSP začeti uporabljati čim prej, pri čemer bi se moralo to začasno podaljšanje obstoječe sheme končati. Zato se predlaga, da se sedanja uredba ohrani tudi po 31. decembru 2023 brez sprememb, dokler se zakonodajalci ne dogovorijo o uredbi, ki jo bo nasledila, in dokler ta po ustreznem prehodnem obdobju ne začne veljati.

Glede na prevladujoče negotovosti glede časa, potrebnega za dokončanje zakonodajnega postopka v zvezi z novo uredbi o GSP, se predlaga podaljšanje veljavnosti sedanje uredbe o GSP do 31. decembra 2027. To bo omogočilo dovolj časa za pripravo nadomestne uredbe, dogovor o njej in njeno sprejetje, da se lahko gospodarski subjekti in upravičene države pripravijo na vse spremembe, ne da bi pri tem obstajalo tveganje podaljšanja za nedoločen čas, kar bi ohranilo *status quo* in odložilo ustrezne reforme sheme.

Ta predlog spreminja samo datum začetka uporabe Uredbe (EU) št. 978/2012.

Predlog o podaljšanju trenutne uredbe o GSP ne povzroča stroškov, ki bi bremenili proračun EU. Njena uporaba tudi ne bi povzročila izgube prihodkov od carin v primerjavi s trenutnim stanjem.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o spremembi Uredbe (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o uporabi sheme splošnih tarifnih preferencialov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 732/2008**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 207(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Skupnost od leta 1971 državam v razvoju dodeljuje trgovinske preferenciale v okviru splošne sheme preferencialov.
- (2) Uredba (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta¹ določa uporabo sheme splošnih tarifnih preferencialov (v nadaljnjem besedilu: shema) do 31. decembra 2023, razen za posebni režim za najmanj razvite države, za katerega se tak datum izteka veljavnosti ne uporablja.
- (3) Evropska komisija je 22. septembra 2021 sprejela predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi splošne sheme tarifnih preferencialov in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta². Predlagana uredba naj bi začela veljati 1. januarja 2024. Redni zakonodajni postopek še poteka in obstaja nevarnost, da ne bo zaključen do 31. decembra 2023. Zato je treba predlagati podaljšanje Uredbe (EU) št. 978/2012, da se zagotovi neprekinjeno delovanje sheme po 31. decembru 2023, dokler se ne sprejme in začne uporabljati nadomestna uredba.
- (4) Sedanja uredba bi se morala podaljšati za čas, ki je potreben za zakonodajni postopek za sprejetje nove uredbe. V skladu s tem je obdobje uporabe Uredbe (EU) št. 978/2012 treba podaljšati do 31. decembra 2027. Če se uredba, ki temelji na predlogu Komisije COM(2021) 579, začne uporabljati pred tem datumom, bi bilo treba ustrezno skrajšati podaljšanje obdobja uporabe Uredbe (EU) št. 978/2012, hkrati pa zagotoviti ustrezno prehodno obdobje. Da se zagotovi neprekinjena uporaba Uredbe (EU) št. 978/2012, bi se morala ta uredba, če bo objavljena po 31. decembru 2023, uporabljati retroaktivno od 1. januarja 2024 –

¹ Uredba (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o uporabi sheme splošnih tarifnih preferencialov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 732/2008 (UL L 303, 31.10.2012, str. 1).

² COM(2021) 579 final.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

V členu 43(3) Uredbe (EU) št. 978/2012 se leto „2023“ nadomesti z letom „2027“.

Člen 2

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*. Če se objavi po 31. decembru 2023, se ta uredba uporablja retroaktivno od 1. januarja 2024.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

*Za Evropski parlament
predsednica*

*Za Svet
predsednik*

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA
OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA „PRIHODKI“
ZA PREDLOGE, KI VPLIVAJO NA PRIHODKE V PRORAČUNU

1. NASLOV PREDLOGA

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Uredbe (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o uporabi sheme splošnih tarifnih preferencialov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 732/2008

2. PRORAČUNSKÉ VRSTICE

Prihodkovna proračunska vrstica (poglavje/člen/postavka): Člen 120

Znesek za zadevno leto, določen v proračunu: ni relevantno

(samo v primeru namenskih prejemkov):

Prihodki bodo dodeljeni naslednji odhodkovni vrstici (poglavje/člen/postavka): ni relevantno

3. FINANČNE POSLEDICE

- Predlog nima finančnih posledic.
- Predlog nima finančnih posledic za odhodke, ima pa finančne posledice za prihodke.
- Predlog ima finančne posledice za namenske prejemke.

Njihov učinek je naslednji:

v mio. EUR (na eno decimalno mesto natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice za prihodke ³⁴	12 mesecev od 1. januarja 2024 (po potrebi)	Leto 2024
/Člen/ 120	<i>Posledice za lastna sredstva</i>		-2 977,6
poglavje/člen/postavka ...			

Stanje po ukrepu					
Prihodkovna proračunska vrstica	[N+1]	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
poglavje/člen/postavka ...					

³ Letni zneski se ocenijo z uporabo formule oz. metode iz oddelka 5. Za začetno leto se letni znesek praviloma plača v celoti, brez znižanja oziroma sorazmernega znižanja.

⁴ Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.

poglavje/člen/postavka ...					
-------------------------------	--	--	--	--	--

(samo v primeru namenskih prejemkov, če je proračunska vrstica že znana): ni relevantno

Odhodkovna proračunska vrstica ⁵	Leto N	Leto N+1
poglavje/člen/postavka ...		
poglavje/člen/postavka ...		

Stanje po ukrepu					
Odhodkovna proračunska vrstica	[N+1]	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
poglavje/člen/postavka ...					
poglavje/člen/postavka ...					

1. UKREPI PROTI GOLJUFIJAM

n. r.

DRUGE OPOMBE

Shema splošnih preferencialov (GSP) pod določenimi pogoji daje carinske preferenciale nekaterim izdelkom, ki vstopajo v EU.

Na podlagi zadnjih razpoložljivih podatkov (2019)⁶ ti preferenciali v skladu s predlogom uredbe o GSP predstavljajo izgubo prihodka za EU v višini 2 977,6 milijona EUR (Priloga 1).

Nova uredba bi ohranila obstoječe preferenciale. Poleg tega bi možnost, da države ne bi bile več zajete v shemi, ker bi dosegle status držav z višjim srednjim dohodkom ali podpisale sporazum o prosti trgovini z EU, prispevala k zmanjšanju izgube prihodka.

Skupna izguba prihodka bi znašala 3 970 milijonov EUR (bruto znesek). Z odbitkom v višini 25 %, ki se zadržijo v državah članicah za nadomestilo stroškov zbiranja, bi izguba prihodka za proračun EU znašala 2 978 milijonov EUR, razdeljenih med različne režime na naslednji način:

⁵ Uporabi se samo, če je potrebno.

⁶ Na voljo so podatki za leto 2020 in 2021, vendar niso bili izbrani kot podlaga za izračune, saj se ti leti štejeta za neobičajni in nereprezentativni leti.

v mio. EUR	Pref. uvoz	Izguba prihodka	Odbitek 25 % „stroški zbiranja držav članic“
EBA	25 171	2 764	2 073
GSP+	8 406	776	582
GSP	13 005	430	323
Skupaj	46 583	3 970	2 978

Priloga 1: Učinek na prihodek EU po državi upravičenki do GSP

Države EBA	Uvoz skupaj x 1 000 EUR	Upravičeni uvoz x 1 000 EUR	Preferencialni uvoz x 1 000 EUR	Povprečje za države z največjimi ugodnostmi	Povprečna stopnja EBA	Izguba prihodka za EU x 1 000 EUR
Afganistan	49 655	19 501	14 802	2,9 %	—	434
Angola	3 520 990	37 270	31 004	7,7 %	—	2 378
Bangladeš	15 927 629	15 874 498	15 366 176	11,7 %	—	1 805 019
Benin	19 183	2 854	2 059	7,0 %	—	145
Butan	10 022	9 817	9 435	5,7 %	—	542
Burkina Faso	242 090	20 944	20 000	6,1 %	—	1 225
Burundi	31 505	262	142	5,3 %	—	7
Kambodža	4 574 251	4 428 234	4 173 909	11,9 %	—	497 288
Srednjeafriška republika	12 149	66	—	—	—	—
Čad	135 515	1 950	—	—	—	—
Komori	23 416	9 408	8 691	6,6 %	—	573
Kongo (Demokratska republika)	822 182	8 453	1 794	11,1 %	—	200
Džibuti	3 184	874	81	11,5 %	—	9
Ekvatorialna Gvineja	886 116	16 843	7 407	0,7 %	—	52
Eritreja	1 962	1 737	1 681	11,9 %	—	200
Etiopija	520 210	255 691	246 854	8,8 %	—	21,684
Gambija	13 247	10 897	10 145	8,0 %	—	808
Gvineja	732 435	4 534	1 738	5,9 %	—	103

Gvineja Bissau	64 299	515	411	8,4 %	—	35
Haiti	33 890	10 672	8 747	11,0 %	—	962
Kiribati	66	65	12	11,0 %	—	1
Laos	285 962	240 844	212 040	10,0 %	—	21 274
Lesoto	299 445	4 710	597	9,1 %	—	54
Liberija	327 056	3 113	2 001	4,5 %	—	90
Madagaskar	906 173	698 620	8 151	6,9 %	—	566
Malavi	259 579	246 715	238 199	0,1 %	—	199
Mali	30 942	5 873	3 700	5,1 %	—	189
Mavretanija	675 106	336 957	332 825	8,8 %	—	29 243
Mozambik	1 619 461	1 144 760	1 099 775	3,0 %	—	33 386
Mjanmar	2 731 998	2 593 015	2 470 859	11,0 %	—	273 017
Nepal	67 719	59 535	55 329	7,9 %	—	4 377
Niger	6 185	3 927	2 583	1,0 %	—	26
Ruanda	52 002	10 968	10 046	5,9 %	—	593
Sao Tome in Principe	7 659	877	740	3,4 %	—	25
Senegal	471 995	337 004	330 186	10,0 %	—	32 859
Sierra Leone	265 673	2 927	1 455	3,3 %	—	48
Salomonovi otoki	61 559	61 419	61 272	22,2 %	—	13 612
Somalija	23 119	301	—	—	—	
Južni Sudan	1 862	1 447	—	—	—	
Sudan	272 348	7 975	6 998	1,6 %	—	113
Tanzanija	419 033	232 563	225 134	4,0 %	—	9,052
Vzhodni Timor	4 187	1 256	0	12,3 %	—	0
Togo	211 711	17 563	16 359	6,4 %	—	1 045
Tuvalu	224	88	—	—	—	
Uganda	416 610	131 769	129 242	7,6 %	—	9 798

Vanuatu	742	77	22	4,0 %	–	1
Jemen	95 481	9 726	8 723	13,2 %	–	1 148
Zambija	352 622	54 298	49 852	2,8 %	–	1 371
Skupaj EBA	37 490 449	26 923 416	25 171 176	11,0 %		2 763 751

Države GSP+	Uvoz skupaj x 1 000 EUR	Upravičeni uvoz x 1 000 EUR	Preferencialni uvoz x 1 000 EUR	Povprečje za države z največjimi ugodnostmi	Povprečna stopnja GSP+	Izguba prihodka za EU x 1 000 EUR
Armenija	334 119	200 580	196 657	4,6 %	–	9 028
Bolivija	547 509	83 017	78 203	1,7 %	–	1 319
Zelenortski otoki	84 537	68 040	61 240	20,1 %	–	12 288
Kirgiška republika	104 734	7 444	4 541	5,5 %	–	249
Mongolija	74 705	17 351	14 060	11,0 %	–	1 542
Pakistan	5 917 043	5 268 942	5 116 967	10,1 %	–	514 803
Filipini	7 075 078	2 437 012	1 766 682	7,6 %	–	133 553
Šrilanka	2 266 802	1 922 801	1 167 843	8,9 %	–	103 391
GSP+ skupaj	16 404 528	10 005 187	8 406 193	9,2 %		776 174

Države standardnega režima GSP	Uvoz skupaj x 1 000 EUR	Upravičeni uvoz x 1 000 EUR	Preferencialni uvoz x 1 000 EUR	Povprečje za države z največjimi ugodnostmi	Povprečna stopnja GSP	Izguba prihodka za EU x 1 000 EUR
Kongo	737 147	2 623	236	7,4 %	4,1 %	8
Cookovi otoki	6 385	1 083		–	–	
Indija	38 052 127	8 626 452	7 929 033	9,6 %	6,5 %	247 014
Indonezija	13 531 056	6 140 299	4 835 094	8,2 %	4,6 %	174 707
Kenija	971 904	334 198	1 640	4,9 %	1,9 %	50
Mikronezija	39	24	4	11,5 %	7,0 %	0
Nauru	202	10		–	–	
Nigerija	17 072 490	161 796	129 049	7,3 %	2,8 %	5 726
Niue	269	35		–	–	
Samoa	879	457		–	–	

Sirija	44 378	23 635	4 143	8,3 %	4,4 %	162
Tadžikistan	42 091	14 082	12 517	11,5 %	9,1 %	299
Tonga	237	177	127	9,7 %	3,2 %	8
Uzbekistan	172 288	106 678	93 595	6,7 %	4,3 %	2 220
Standardni GSP skupaj	70 631 494	15 411 550	13 005 438	9,1 %	5,8 %	430 195